

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1941 re. vrisaka četa prvič napadla orožniško postajo v Zagorju.

TRŽAŠKI DNEVI

PO SAMOVOLJNI ODLUČITVI ANGLEŠKE IN AMERIŠKE VLADE
SPOROŠNO OGORČENJE PREBIVALSTVA
ZARADI SKLEPA O IZROČENJE CONE A ITALIJI

V mestu je potem, ko se je razširila vest, zavladala mučna zaskrbljenost in bojazn pred Italijo, ki je že 25 let terorizirala tržaško demokratično in slovensko prebivalstvo - Provokatorski poskusi povzročanja panike - Zaskrbljenost med slovenskim prebivalstvom in trdno zaupanje v Jugoslavijo, da bo storila vse, kar je v njeni moči, da se prepreči peklenski načrt

Vest, da so Angloameričani sklenili prenesti Italijo v upravo Italiji je tržaško ljudstvo, posebno slovensko, sprejelo z ogorčenjem. V mestu je vladalo v večernih urah, ko se je izvedelo za vest mrtvilo in obrazi ljudi, med katere so sproti prihajale radijske vesti, so izražali zaskrbljenost. Bolj kot kdaj koli prej se je pokazalo, kako Tržačani nasprotujejo Italiji, kako se boje njenej povratki v Trst, zavedajoč se iz 25-letnih izkušenj, da pomeni Italija novo zatiranje naprednih slojev prebivalstva in predvsem Slovencev, da pomeni pojočeno omejevanje vseh svobod in vzporedno opogumljenje fašizma, da pomeni pojočeno gospodarsko propadanje, povečanje bede in brezposelnosti, povečanje davkov itd.

Vsa tržaška javnost nestrno pričakuje, kako bo na to enostransko odločitev reagirala Jugoslavija. Vsi so prepričani, da bo Jugoslavija storila vse, kar je v njeni moči, da se ta odločitev ne izvrši. Za proglas gen. Wintertona je prebivalstvo izvedelo po radiu in pa iz posebne izdaje «Ultimate Notice», ki so na veliko javile vest samo. Posebna izdaja je bila kmalu razprodana.

V poznih večernih urah se je izvedelo, da so v nekem baru v središču mesta pojavili trije elementi oblečeni v italijanske oficirske uniforme. Očitno je šlo za v Trstu bivajoče italijanske rezervne oficirje, ki so se došli pojavljati v svojih uniformah samo na prireditvah v saloni tržanske identitete, ne elite in ki so se po došli vesti toliko ojačali, da so si upali na cesto. Njih pojava v javnem lokalu ni izrazil nikakršnega odnosa. Po nekaterih vesteh pa je v pozni nočni ur tržaška policija enega izmed teh oficirjev aretirala, vendar tiskovnik urad policije te vesti ni mogel potrditi.

S tem in pa s provokatorskimi telefonskimi vprašanji

Ali poznate Slovenca, ki bi v tem tednu ne dal vsaj skromnega prispevka za Dijaško Matico? Med zavednimi tega ni!

MORILEC JOSIP KLOBUČAR PRED POROTNIM SODIŠČEM
UMOR ZDRAVNIKA CAVINIJA
IMA TIHOTAPSKO OZADJE

Klobučar prizna, da je nehote ustrelil zdravnika v prepiru zaradi poravnave dolga v zvezi s prodajo mamil - Pokojnikova žena ne verjame obtožbenim izjavam

V znamenju iskanja pravega vzroka umora dr. Cavinija, je 3. marca 1947. leta postal žrtev strela iz samokresa, ki ga je proti njemu naperil 27-letni Josip Klobučar. Josip, se je večer začel razpravljati pred porotnim sodiščem. Je to precej zamotano vprašanje, ki se bo brez dvoma ponavljalo do konca procesa, ki se bo, kakor kaže, precej zavlekel.

Vzrok umora so bili lahko trije: rop, ljubosumnost in tihotapsko delovanje. Policija je namreč v začetku mislila, da se je hotel morilec polastiti avta. Istega mnenja je bila tudi pokojnikova vdova, ki je po odkritju nekega pisma tedaj študentke medicine Giselle Schoene njenemu možu, domnevala, da je umor iz sentimentalnih razlogov. Vdova je zasumila, da je njen mož padel kot žrtev ljubosumnega Schoeninega, čarocena ali kakšnega zaljubljenca. Šele kasneje, in sicer po izjavah nekaterih rešilskih ezulov, med katere je spadal tudi Klobučar, so prišli do ugotovitve, da je treba vzroke iskati v tihotapskem delovanju, pri katerem naj bi sodeloval tudi pokojnik zdravnik Cavinija, ki je bil dolžnik neke vste za prejeta mamila. Toda o tem bomo spregovorili med opisom Klobučarjevega zasliševanja.

Razpravo je po uvodnih besedah predsednika otvoril državni tožilec dr. Amodeo, ki je predlagal, da bi razpravljali o obtožbi umora, ropu in tihotapstvu mamil. Predvsem je pojasnil tožilec, da bi to pripomožlo k razjasnitvi položaja, kajti ena izmed stranknih obtožb, in sicer roba in tihotapstva, bi morala v teku razprave brez nadaljnega odlašanja biti razrešena. V tej zvezi je predlagal, da se preden razprava o obtožbi umora, ki je bila najprej razpravljana, razpravi o obtožbi tihotapstva mamil. Predvsem je pojasnil tožilec, da bi to pripomožlo k razjasnitvi položaja, kajti ena izmed stranknih obtožb, in sicer roba in tihotapstva, bi morala v teku razprave brez nadaljnega odlašanja biti razrešena. V tej zvezi je predlagal, da se preden razprava o obtožbi umora, ki je bila najprej razpravljana, razpravi o obtožbi tihotapstva mamil.

Po kratki obrazložitvi zločin in nadaljnega poteka preiskave porotnikom se je predsednik obrnil k obtožbenici ter ga povabil naj spregovori v lastno obrambo. «Nisem hotel ujeti, gospod predsednik, kaj bi bilo, če bi bil pooblaščen, da bi razpravljala o obtožbi umora, ropu in tihotapstvu mamil. Predvsem je pojasnil tožilec, da bi to pripomožlo k razjasnitvi položaja, kajti ena izmed stranknih obtožb, in sicer roba in tihotapstva, bi morala v teku razprave brez nadaljnega odlašanja biti razrešena. V tej zvezi je predlagal, da se preden razprava o obtožbi umora, ki je bila najprej razpravljana, razpravi o obtožbi tihotapstva mamil.

Po kratki obrazložitvi zločin in nadaljnega poteka preiskave porotnikom se je predsednik obrnil k obtožbenici ter ga povabil naj spregovori v lastno obrambo. «Nisem hotel ujeti, gospod predsednik, kaj bi bilo, če bi bil pooblaščen, da bi razpravljala o obtožbi umora, ropu in tihotapstvu mamil. Predvsem je pojasnil tožilec, da bi to pripomožlo k razjasnitvi položaja, kajti ena izmed stranknih obtožb, in sicer roba in tihotapstva, bi morala v teku razprave brez nadaljnega odlašanja biti razrešena. V tej zvezi je predlagal, da se preden razprava o obtožbi umora, ki je bila najprej razpravljana, razpravi o obtožbi tihotapstva mamil.

na razne naslove, če so tam, ki so končno spoznali, da jih je Vidali vsa čas Varal, ki jih je zatiral, da je za Tržaško ozemlje in proti povratku Italije v Trst. Ogromna večina dosedanjih pristajev Kominforma odprito zahteva, da se od strani dosedanjega izdajalskega vodstva v Vidaliem na čelu, ki je tako nesramno izdalo interese tržaškega prebivalstva. Zapeljane in izigrane pristaje Kominforma je še posebej ogorčilo in navzkrog obveščanje in komentiranje Togliattijevskega pakiranja najzujšinih izrednosti in fašisti. Dosedanja pristaja Kominforma vidijo v tem nizkotnem poskusu, da se naprej vara prebivalstvo.

Nesramna odločitev angleške in vlade ZDA je močno

prizadela predvsem Slovence, ljudje, ki so za to zredili, da jih je Vidali vsa čas Varal, ki jih je zatiral, da je za Tržaško ozemlje in proti povratku Italije v Trst. Ogromna večina dosedanjih pristajev Kominforma odprito zahteva, da se od strani dosedanjega izdajalskega vodstva v Vidaliem na čelu, ki je tako nesramno izdalo interese tržaškega prebivalstva. Zapeljane in izigrane pristaje Kominforma je še posebej ogorčilo in navzkrog obveščanje in komentiranje Togliattijevskega pakiranja najzujšinih izrednosti in fašisti. Dosedanja pristaja Kominforma vidijo v tem nizkotnem poskusu, da se naprej vara prebivalstvo.

Nesramna odločitev angleške in vlade ZDA je močno

del, da se je zgodilo nekaj hudega. Tako je bilo sinoči po slovenskih hišah, med slovenskimi družinami. Bojazn in nemoten odpor proti sili, ki dikтира svojo voljo ne glede na težnje prebivalstva in njihove zahteve. Upanje, da do tega ne bo prišlo, je zraslo, ko so zavrteli gumb na radijskih aparatih ter prisluhnili ljubljani ali Beogradu ali Zagrebu. Iz aparatov je bilo siliti hrumenje množice, skandiranje in vzkljanje Titu, armadi, Trstu, našemu Trstu... Demonstracije v ljubljani, razbite angleške in ameriške knjigarnice v Beogradu, vzkljanje »Dajte nam puške! Trsta ne damo, vse to je kot balzam vplivalo na moralo naših ljudi. Morda pa do tega le

SPORAZUM MED ZVU IN ITALIJO
ITALIJANSKI MONOPOL
bo dobavljal Trstu tobak

Ta sporazum bo nedvomno povzročil podražitev cigaret in drugih tobačnih izdelkov

Med ZVU in Trstu in italijanskim monopolom je bil pred nedavnim sklenjen sporazum, da bo italijanski monopol dobavljal Trstu vse vrste tobaka in cigaret. Ta sporazum je pripravila gospodarsko-finančna mešana komisija na zadnjem sestanku iz razloga, da se pristavi tržaškimi financam več milijonov lir. Uprava tržaškega monopolu je predlagala povisati cen italijanske in drugih tržinskih cigaret, češ da so stroški posredovalcev previsoki in da je nemogoče se nadalje držati sedanjo ceno tobačnih izdelkov. Zato, pravijo pristojni uradi v Trstu, je bilo nujno skleniti sporazum z italijanskim monopolom, ki je obljubil, da bo dobavljal Trstu monopolne predmete po izvirnih cenah, da ne bo treba v Trstu povisati ceno tobaku. Sporazum, ki je bil že sklenjen, je bil tudi že podpisan od gen. Wintertona in bo v kratkem tudi ratificiran.

Do sedaj so dobavljali Trstu svinčarje in druge tuje cigarete zasebnim posredovalcem, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili. Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo zvedeli, da so bila druga podjetja bolj poštena in da so dala živeti določenemu številu uslužbencev. Na kakšni zasledbi posredovalci, ki so pri tem poslu tudi dobro zaslužili, Nekateri celo trdijo, da je imelo neko tržaško podjetje dnevno okrog 60.000 lir čistega dobička, kar je namreč precej visoka številka. Po drugi strani pa smo z

V SOBOTO PRIČETER NOVE SEZONE SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA

«Pohujšanje v dolini šentflorjanski»

S tem Cankarjevim delom se bo pričela gledališka sezona, v kateri bomo videli poleg drugih del še nekaj komedij. S kvalitetnim delom in zanimivim programom hoče gledališče povečati krog rednega občinstva.

Na ravno prav, da se vi-
hujša. Dramaturgi se okoli
tega vprašanja mnogo mučijo
in tudi mnogo tožijo. Vsako
leto se v repertoarnih načrtih
najavljajo slovenske nove-
losti, ki jih je za zelo malo.
Prav v zadnji sezoni so imeli
sicer v ljubljanski Drami
na sporedu novosti, Mat-
teja Bora «Kolesa teme» in
nekaj tudi v Celju. V letoš-
nji sezoni je že tudi ljubljansko
Mestno gledališče dalo
novi dramski Vasjo Ocvirk in
nekaj obeta zopet tudi ljub-
ljanska Drama. Vendar pa se
zdi, da pri krstih slovenskih
dramskih novosti ne botrujejo

JOZEF BABIC

Na da bi drezal naravnost
z vprašanji, kaj je vzrok nje-
pote neveselja izraza, sem
mislil, da bi bilo bolje, če ga
kaj vprašam o delu v gleda-
lišču. Ker smo tik pred pri-
četkom sezone, sem vedel, da
ni o tem ne bo odločil od-
poveda, zlasti če mi povem,
da ga vprašam «uradno», to
je za časopis.

Poiskala sva primeren pro-
stor, kjer bi lahko nemoteno
govorila. Postavil sem mu
kaj vprašanj, — zelo ste-
roptno so, toda končno so
zabeležena, če hoče izvesti to,
kar pač ljudi v začetku sezo-
ne zanima.

Tako me je najprej zani-
mal, kaj se je gledališče
naložilo, da otvori sezono s
Cankarjem in s «Pohujša-
njem». Babic mi je odgovoril
pričljivo tole:

«Gledališče slovenskih
gledalcev v vseh slovenskih gle-
dališčih od sezone do sezone

šanje odnosov umetnosti in
umetnika na eni strani in
družbe z njenimi trenutnimi
zahtevami in potrebami na
drugi strani. Naloga umetno-
sti je vendar hoditi tudi pred
dogodki in jih kritično gleda-
ti. Ta spor je več in obse-
veljaven, zato farsa ni izgubi-
la na zanimivosti in aktualno-
sti. V Trstu pa še celo ne.

Ko mi je Babic vse to pri-
povedoval, me je začelo zani-
mati, da bi mi kaj povedal še
o drugih satirnih delih in

(Nadaljevanje na 4. strani)

VLOGA MOSTOV v modernem prometnem ožilju

Članek je spisal svetovno znani graditelj mostov I. B. Steinman

V preteklem stoletju smo bi-
li priče ogromne revolucije, ki
je spremenila Zdržene države
iz prvotne pionirske dežele v
cvetočo državno obcestje, da
zavzema važen položaj v svet-
u. Kjer so se nekdaj v Sever-
ni Ameriki raztezali pragozovi,
pušave in neprehodni go-
vorji, so se danes v bolj širile
plodne pokrajine, ki so jih
prvotno povezovali samo kolo-
vozni. Gradili so nato železni-
ske proge in prekope, ki so jih
pospeševali promet. Danes
prepleta vse ozemlje Zdrže-
nih držav mreža širokih
tlakovanih cest za tovorni in
brzi potniški avtomobilski pro-
met. Sodobna tehnika je tako
rekoč brez delo, v kateri
so kralje in volji prenašali ali
prevažali tovore in ljudi, spre-
menila v najnaprednejšo drža-
vo z bliskovitim motorizira-
nim prometom.

V tem naglem razvoju, ki
je namerikal skril ogromne
razdalje, igrajo mostovi zelo
važno vlogo.

Ko smo leta 1923 govorili v
Društvo ameriških civilnih in-
ženirjev in priporočili, naj gra-
di občinske mostove za na-
raščajoči avtomobilski promet,
in naj projektirajo podzemne
ceste za nagli tranzitni promet
z motornimi vozili skozi ve-
lika mesta, je vstal starejši član

tega društva in se je odločno
protivil, češ da se mu ne zdi,
da bi bilo pošteno, če bi za-
htevali od mestnih občin, da
gradijo take mostove, ki bi
služili pešci bogatašev, ki li-
maj avtomobile. Danes pa
brzi potniški avtomobilski pro-
met, ki ga združeni državi ni-
maj kot 50 milijonov motornih
vozil. Zato se moramo
zahvaliti podjetnosti, iznaj-
dljivosti in pogumu, ki so jih
naši inženirji skupaj z žilavo
vtrajnostjo podedovali od a-
meriških pionirjev, ki so kri-
li pot skozi pragozove in ne-
prehodne pušave.

Tedaj so premerili razdalje
edinele peš in na konjih. Ko
so začeli kopati prekope za
prevažanje tovora, železnice
in sodobne ceste, je nastala
potreba po spretnih graditeljih
mostov. V začetku našega sto-
letja, so morali v Zdrženih
državah nadomestiti stare mo-
stove z novimi, ki zdržijo no-
ve težke lokomotive. Okoli le-
ta 1920 je začelo novo obdobje:
je začeli so graditi vedno več-
je število mostov za avtomobilske
ceste.

Na železniških progah Zdrže-
nih držav v skupni dolžini
386.000 kilometrov je 90.000
jelenjnih mostov in skupni dol-
žini nad 2.414 kilometrov. Na
cestah in avtomobilskih ce-
stah, vsega nad 4.800.000 kilo-
metrov, je v Zdrženih drža-
vah nad 250.000 mostov iz ce-
menta in iz jekla.

Mostovi igrajo veliko vlogo
za promet in razvoj mest v
bližini rek. Pittsburgh ima na
primer 18 mostov za avtomobils-
ki promet in 7 železniških
mostov čez reko Allegheny in
Monongahela. V mestu New
York prihaja po avtomobilskih
mostovih pri Manhattanu
dnevno povprečno 750.000
oseb in v tovornih avtomobi-
lov poleg 700.000 oseb z brzi-
mi tranzitnimi vlaki in trol-
lejbusi.

Nekateri mostovi so igrali
velikansko vlogo za razvoj me-
sta kot je New York. V bližini
tudi vse države. Tako je
Eadsov most čez reko Missis-
sippi v St. Louisu, ki so ga
dogradili leta 1874, glavni člen
železniške zveze med vzhodno
in zahodno morisko obalo
Zdrženih držav. Pomen mo-
stov za promet, industrijo, tr-
govino in sploh za prebival-
stvo dežele in države je že
splošno znan, kar se je o njem
že veliko pisalo in govorilo.

Morda ni mostu, ki je igral
tako važno vlogo za razvoj me-
sta kot je Eadsov most. V bližini
tudi vse države. Tako je
Eadsov most čez reko Missis-
sippi v St. Louisu, ki so ga
dogradili leta 1874, glavni člen
železniške zveze med vzhodno
in zahodno morisko obalo
Zdrženih držav. Pomen mo-
stov za promet, industrijo, tr-
govino in sploh za prebival-
stvo dežele in države je že
splošno znan, kar se je o njem
že veliko pisalo in govorilo.

Največji most, kar jih dolej
poznamo na svetu, je tisti čez
zaliv med San Franciscem in
Oaklandom, ki ga so zgotovili
leta 1936, ki premosti razdaljo
1,275 metrov. Ta most je med
drugimi sestavljen iz dveh vi-
sejih mostov z glavnim razpo-
rjem 726 metrov vsak in iz
enega mosta na opornikih z
glavnim razponom 430 metrov
in raznih manjših členov.
Eden opornik stebra tega mostu
sega približno 63 metrov glo-
bok pod zemljo in je dosežen
s tem največjo globino to-
vrstnih opornih temeljev.

Največji razpon ima tako i-
menovani most «Zlatih vrat» v
San Franciscu, ki so ga kon-
čali leta 1937. Njegov glavni
razpon meri 96 metrov nad
vodo po 226 m visokima opor-
niškima stolpoma. Njegova dva
glavna kablata imata premer
približno 93 cm.

Leta 1931 so izročili prome-
tu čez reko Hudson v New
Yorku veliki most Jurja Wa-
shingtona. Most ima 4 kable
premera 92 in pol centime-
tra. Njegova sedanja površina,
ki jo po načrtu nameravajo
še razširiti, ima 8 prog za av-
tomobilski promet.

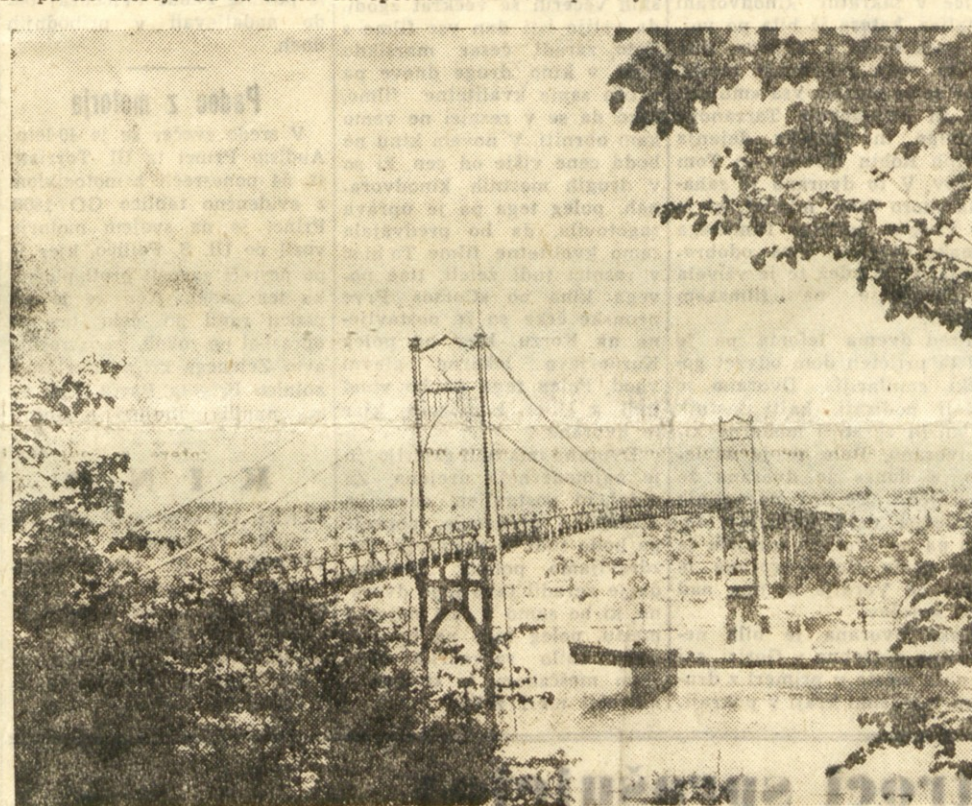
Kanada in Zdržene države
so danes na prvem mestu v
gradnji mostov vseh vrst, zlasti
največjih visočih in drugih
jelenjnih mostov, medtem ko so
evropski inženirji prvi na svetu
za gradnjo mostov s ce-
mentnimi oboki. To razliko si
lahko razlagamo, če upoštevamo
različne gospodarske raz-
mere in tehnično izročilo, ki
vlada v Evropi.

Prvotno so v Zdrženih dr-

žavah gradili mostove z zaseb-
nimi denarnimi sredstvi, v zad-
njem času pa so finanširale
gradnjo velikih mostov javne
ustanove ali pristojne oblasti
za javna dela, ki razpisujejo
v ta namen posebna javna po-
sojila, ki jih potem odplačuje-
jo z dohodki, ki se stekajo od
koristnikov tistih mostov. Tako
ne obremenjujejo stroški za
gradnjo mostov davkoplač-
evalce, lastniki motornih vo-
zil pa ne morejo na ta način

čakati, dokler se davkoplače-
valci odločijo za gradnjo no-
vih velikih mostov, ki jih na-
raščajoči avtomobilski promet
nujno potrebuje. Danes imajo
več sredstev ali estetično po-
dobo sodobnih mostov.

Mostove ocenjujemo po dol-
žini njihovega razpona. Ko so
ga leta 1917 dogradili, je bil
znani most v Quebecu s svo-
jim razponom 548 metrov naj-
večji na svetu. Ta most sloni
na opornikih. Medtem pa se je

Viseči most sv. Janeza čez reko Williamette v Portlandu (ZDA).

POLJSKO GOSPODARSTVO V OBJEMU «STAREJŠEGA BRATA»

Kam gre poljski premog?

Da si je Sovjetska zveza
ustvarila iz gospodarstva po-
samičnih satelitskih držav ne-
kakke zaklade, iz katerih črpa
po mili volji, je že znana za-
deva. Znano je tudi, da za-
rad tega trpijo gospodarstva
teh držav. Toda vse to so so-
vjetski gospodarstveniki in po-
litiki nikakor ne moti, saj
je to najcenejši in hkrati naj-
ostanovnejši način, da se
vsaj za silo masijo luknje v
njihovem gospodarstvu.

Kot primer bomo tu na-
vedli neusmiljeno izkorišča-
nje poljskega bogastva pre-
moga in pa posledice, ki iz-
virajo iz tega.

Sovjetska zveza je začela s
svojem izkoriščanjem Poljske
že v času vojne in sicer čim
je njena vojska sklopila na
poljska tla. Tu se ne bomo
ozirali na ono dobo, ko je
Sovjetska zveza v družbi s
Hitlerjem tedanjim zaveznikom
svetom razdeliti po načelu «čyfy-
fyty», to je vsakemu polj, am-
pak v času, ko so rdeče čete
šle kosovabajale Poljsko, leta
1944.

Ze v oktobru leta 1944, to-
rej v času, ko so bili še po-
samični predeli Poljske v
nemških rokah, je bil med
poljsko vlado in med zastop-
niki sovjetske vlade sklenjen
tako imenovani Lublinski spo-
razum, po katerem je So-
vjetska zveza dobavljala Polj-
ski 15.000 ton moke, 10.000 ton
bombaža, 3.000 ton soli ter še
nekaj malega žitja, niti, mila
in čaja.

Ze julija 1945, je bil med
Poljsko in Sovjetsko zvezo
sklenjen drugi trgovinski spo-
razum, po katerem se je So-
vjetska zveza obvezala, da bo
dobavljala Poljski 150.000 ton
bombaža in 8.000 ton celulo-
ze, a da bo v zameno za to

dobila 10.500.000 ton premoga.
do danes še neobjavljene ko-
ličine koksra ter železnih in
jelenjnih izdelkov, večjo koli-
čino bombažnih, volnenih tkan-
nin ter večjo količino stekla.

Dobro mesc zatem pa je bil
sklenjen še poseben spo-
razum v Moskvi, pri katerem
se je Sovjetska zveza obve-
žala, da bo dala Poljski 15
odstotkov vsega blaga, ki bo
do dobila od Vzhodne Neme-
čije na račun vojne škode,
vendar pa bo Poljska morala
za to blago dati ustrezno ko-
ličino drugega blaga Sovjet-
ski zvezi. Poleg tega se je
Poljska obvezala, da bo za-
čela z letom 1946 dobavljati
Sovjetski zvezi premog po
posebej določen ceni.

Po sklepih tega sporazuma
je dala Poljska Sovjetski zve-
zi leta 1946 12 milijonov ton
premoga, naslednja tri leta
po 15 milijonov ton, v na-
slednjih letih pa in do tedaj,
dokler ne bo trajala okupa-
cija Nemčije, bo dajala SZ
kar 17 milijonov ton premo-
ga na leto.

Res je sicer, da je Poljska
zelo bogata in da je premog
verjetno njeno največje bo-
gastvo, toda sporazum, o ka-
terem smo prej govorili, ni
nič drugega kot navadno ro-
panje, kajti po tem sporazu-
mu dobiva Poljska le 1,2 do-
ljarja za tono premoga, do-
kim je cena poljskega premo-
ga na svetovnem trgu 12 do-
larjev, torej desetkrat višja
od cene, ki so jo določili So-
vjeti.

Kakor smo že prej omeni-
li, ima Poljska premoga v
izobilju. Vendar pa se daga-
ja sedaj to, da ji ga pri-
manjkuje. Kakor to proizvo-
dja premoga se po večini ni-
dosti povečala in zato se polj-
ske oblasti trudijo na vse na-
čine, da bi proizvedlo pove-
čali, toda brez uspeha. Sovjet-
ska zveza namreč izvaja ta-

korekci zastonj že prej ome-
njene velikanske količine pre-
moga. To škodo, ki jo trpi
poljsko gospodarstvo, jo mora
poljski delavec nadoknaditi.
Zato je tudi učinek njegovega
dela zares minimalen in
kljub vsem prizadevanjem
kljub stalnemu prilivu novih
delovnih sil, novih rudarjev,
se je izkopavanje premoga
zataknilo. Z druge strani pa
Sovjetski forsirajo gradnjo no-
vih tovarnih in novih termič-
nih central, ki potrebujejo
velikanske količine premoga.

Posledica tega je, da je po-
stala Poljska, ki je nekoč ve-
ljala za enega največjih iz-
voznikov premoga v Evropi,
nenadoma siromak, ki mora
paziti na vsako tono premo-
ga.

Poljska ima celo vrsto ter-
mičnih central, ki ji dajejo
električni tok. Toda zaradi
pomanjkanja premoga, pri-
manjkuje tudi električne en-
ergije, ki z njo štedijo tako,
da razsvetljujejo ulice le to-
liko, da preprečijo nesreče in
da se onemogoči kriminal.

Ker pa niti ti ukrepi ne
zadostajo, so poljske oblasti
uvlele še nov in zares kore-
niti način štednje. Omejili so
uporabo električnega toka. Ta
omejitev pa ne zajema morda
samo domačo uporabo in
morda kake državne ustanove,
in druge podobne ure, kjer se
dela razvija v glavnem v
dopoladanskih in prvih popo-
ludanskih urah, ampak je to
omejevanje uporabe električ-
nega toka zajelo tudi samo in-
dustrijo. Za oktober je dolo-
čena omejena uporaba elek-
tričnega toka vse od 17. ure
30 minut pa do 21. ure, za
november se omejitve podal-
jša za eno uro, kar se začne
pri 16. uri 30 in konča ob 21.
uri, za december pa spet za
eno uro, to je od 15. ure 30
do 21. ure zvečer.

Vendar se ta omejitve ne
tiče prav vsej industrijski
podjetji. Izjema namreč tvo-
rijo ona podjetja, ki delajo za
Sovjetsko zvezo. Podjetje
namreč, ki želi, da bi ga ta
omejitev ne prizadela, mora
napraviti prošnjo na minist-
stvo za elektroenergijo in če
dokaže, da je njena proizvo-
dnja določena za izvoz v So-
vjetsko zvezo, se mu dovoli,
da dela s polno paro tudi te-
daj, ko se morajo ostala pod-
jetja držati predpisov.

To izjemo prednost pa i-
ma še neko drugo podjetje v
Varšavi. Gre namreč za to-
liko opevani «Dvorce znano-
sti in kulture», to je za veli-
ko zgradbo, ki jo «grade» Ru-
si Poljakom v znak bratstva
in prijateljstva. Ne glede na
to, da je ta palača le toliko
sovjetski, kot so sovjetski
niti za gradnjo in pa ne-
kaj strokovnjakov, čodim je
vse gradbeni material in vsa
delovna sila poljska, ima ta
palača to prednost, da ji ni
potrebno štediti v električnem
tokom in se za to sveti v mo-
nem morju varšavske megle
kot kak velikanški svetilnik.
Na tem gradbišču so vso ne-
liko opevani «Dvorce znano-
sti in kulture», to je za veli-
ko zgradbo, ki jo «grade» Ru-
si Poljakom v znak bratstva
in prijateljstva. Ne glede na
to, da je ta palača le toliko
sovjetski, kot so sovjetski
niti za gradnjo in pa ne-
kaj strokovnjakov, čodim je
vse gradbeni material in vsa
delovna sila poljska, ima ta
palača to prednost, da ji ni
potrebno štediti v električnem
tokom in se za to sveti v mo-
nem morju varšavske megle
kot kak velikanški svetilnik.

Tu smo na kratko in pa s
točnimi številkami prikazali
eno stran sramotnega izko-
riščanja Poljske. Podatkov, ki
kljub vsej pažljivosti sovjets-
ke propagande vendarle zbe-
žijo raznim sestavljalcem pro-
pagandnih poročil velikega
propagandnega aparata kom-
informovskega bloka je toliko-
ko, da bi se moral že vsako
vprašati, kako je to mogoče,
da zapeljani kominformovski
svet še ne spregleda.

85 LET GOSTILNE IN RESTAVRACIJE SUBAN PRI SV. IVANU

LEP JUBILEJ TREH RODOV

Stari generacije družine Suban: pokojni Janez, Franc, Miro in Marijan.

Gostilna in restavracija Su-
ban pri Sv. Ivanu, ki je vsem
domaćinom in tudi
tujcem prav dobro
je proslavljala v pone-
kaj večer le in redku ju-
bileja svojega že 85. letnega
prijatelja in rodovne nepretrga-
nosti in delovanja. Pred
letom in na kratko poročali v
njem svojemu števniku.

Najbolj ni danes v Trstu go-
stila podjetja, ki bi tako
vrednotno ene in iste dru-
žine vseh pokolenj. Pred
letom in na kratko poročali v
njem svojemu števniku.

Na danes v Trstu go-
stila podjetja, ki bi tako
vrednotno ene in iste dru-
žine vseh pokolenj. Pred
letom in na kratko poročali v
njem svojemu števniku.

Na danes v Trstu go-
stila podjetja, ki bi tako
vrednotno ene in iste dru-
žine vseh pokolenj. Pred
letom in na kratko poročali v
njem svojemu števniku.

Vsekakor pa so morali Suba-
novi, kot zavedni Slovenci,
prestati mnogo ponižanj in tu-
di prav hudih žuganj vse od
nastopa fašizma pa do konca
druge svetovne vojne. Saj so
na primer nahujkali in ne-
brzdani fašisti pretili očetu
Francetu celo z naprjernimi
revolverji samo zato, ker je
svojega starejšega sina Ivana
poslal študirat v Jugoslavijo,
kjer je moral tudi ostati, da
si je služil vsakdanji kruh. Si-
ter je bil za Slovence pod Ita-
lijo prav trd kruh, če so ga
mogli tukaj sploh dobiti, kar
so premogli žal že pozabili.

Ceprav neradi, vendar se je
ob takih prilikah težko izogni-
ti vsakemu političnemu raz-
mišljanju. Ali ni nesramno in
podlo, ko se danes danes pišejo
tudi tukajšnji italijanski šovi-
nisti izredistični časopisi, da
so vse številke o izgnanih in
od tukaj — pod gospodarsko
političnim pritiskom — s tre-
bitvom za krutem v tujino po-
beglih Slovencev in Hrvatov
izmišljene? Dolžnost tukajšnje
izmišljene? Dolžnost tukajšnje

ZVU bi bila, da bi vsaj enkrat
nepripravnost ugotovila na
podlagi tudi tukajšnjih na-
grajskih dokumentov — začeti
si vsaj od leta 1918 — koliko
desetisočev domačinov Slo-
vencev se je moralo izseliti iz
krajev zaradi italijanske faš-
istične diskriminacije in kate-
krat se prav sčevano ob po-
memnem jubileju svojega že
močno razširjenega in vzorno
urejenega podjetja.

Za prav lepo uspelo združi-
te dvojne slovensosti, ki se je
proslavila v izredno širo-
kem krogu družinskih sorodni-
kov, prijateljev in znancev —
saj je bilo na proslavi nad 200
gostov — pa gre v prvi vrsti
zasluga njegovemu iniciativ-
mu sinu Mirku in njegovi
prijazni soprogi, neustrašivi
diplomirani gospodinjini Tonki
iz dobro znane gostilniške dru-
žine Stefanovi pri Postojni.
Mirko Suban, ki je sedanj
lastnik restavracije, je tudi
dobro izkušen slaščičar in pred-
stavlja že tretjo generacijo Su-
banovih v njihovi 85-letni ne-
pretrgani praški gostilniški
obrti.

V spominu očeta Franceta,
kaj kot tudi sina Mirka in
družine Subanove sploh so po-
leg poklicnih težav in nepravil-
nosti razni, čeprav le bolj red-
ki, ki veseli dogodki spremeljani
z gospodarskim zadovoljenjem.

no politično in gospodarsko
ozračje.

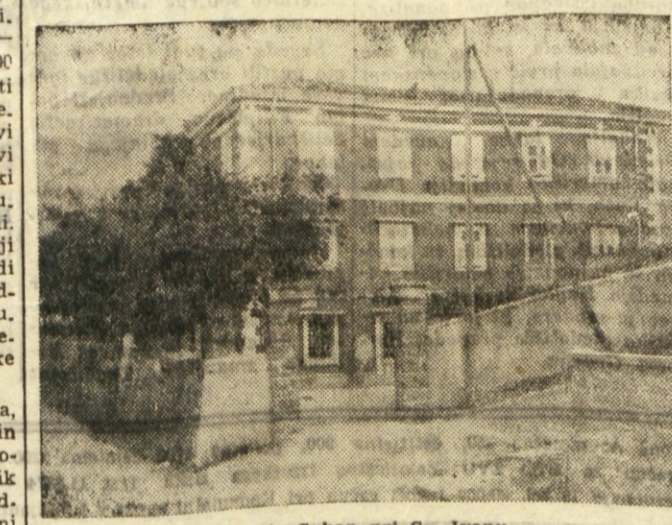
Kljub vsakovrstnim težko-
tjam in zasledovanju s strani
fašističnih oblasti, ki so zahte-
vale od narodno zavedne slo-
venske družine izpolniti do
vseh potankosti vse gostilni-
ških, davčnih in policijskih
predpisov, ki so bili zlasti tež-
ki in v vojnem času, si je mogla
Subanova družina ohraniti in
deloma zboljšati svoj gospo-
darski položaj le s pridnim
delom in z umnim gospodarje-
njem. S svojim stalnim pri-
devanjem da postreže svojim
gostom s čim večjo izbiro pi-
jače in jedate ter z umerjeni-
mi cenami, si je Subanova re-
stavracija pridobila priznanje
za svoje obrtne sposobnosti. S
svojem nepristranskim ravn-
anjem in z res gostoljubno po-
strežljivostjo pa si je osvojila
simpatije v najširšem krogu
gostov. Za naše dobrotelne na-
mene je imela Subanova dru-
žina vedno odprte roke in sr-
ce. Tudi v tem pogledu služijo
lahko Subanovi za spodbudo in
zgodbo številnim slovenskim
obrnikom v Trstu.

Subanovi družini, ki je zna-
ljiva skozi tri rodove brez pre-
stanki umno voditi in širiti
trajno uveljavljati svoje
poklicne sposobnosti gostilni-
ške in restavracijske obrti, pa
želimo ob njenem lepem ju-
bileju, da bi se skozi mnogo ge-
neracij in pod ugodnejšimi
razmerami našega mesta vztra-
jala ter še bolj napredovala v
svoji obrti, da bo to tudi v še
večji ponos in korist tržaškim
Slovincem in Tržačanom sploh.

Leta 1931 so izročili prome-
tu čez reko Hudson v New
Yorku veliki most Jurja Wa-
shingtona. Most ima 4 kable
premera 92 in pol centime-
tra. Njegova sedanja površina,
ki jo po načrtu nameravajo
še razširiti, ima 8 prog za av-
tomobilski promet.

Kanada in Zdržene države
so danes na prvem mestu v
gradnji mostov vseh vrst, zlasti
največjih visočih in drugih
jelenjnih mostov, medtem ko so
evropski inženirji prvi na svetu
za gradnjo mostov s ce-
mentnimi oboki. To razliko si
lahko razlagamo, če upoštevamo
različne gospodarske raz-
mere in tehnično izročilo, ki
vlada v Evropi.

Prvotno so v Zdrženih dr-

Restavracija Suban pri Sv. Ivanu.

LEP USPEH JUGOSLOVANSKIH ŠAHISTOV V OPATJI

Ezulski krožek si je izposodil kip sv. Evfemije, patronice Rovinja, da so jo lahko slavili - Pergament „najboljšim sinovom Izole, ki se borijo proti tujcu“

nar, da s tem samo podli-
gajo nekatere nepoboljšljive
irredentiste, temveč je to prav
njihov cilj. S takim javnim
njem in podpiranjem demo-
kristjanske vlade dokazuje
svojo imperialistično, nemi-
robojno politiko, ki kljub
vsej dobri volji, ki jo je do
sedaj pokazala sosedna drža-
va, ne more pripeljati do u-
reditve odnosov med Italijo
in Jugoslavijo.

dober obisk. Seveda jim tu
pomagajo tudi oblasti. Ni jim

den otvoritev

tografa „Corso“

Po iniciativi Bruna Perca, pomočnika inženirja Guida Schiozzija, in radiotehnikha Peruccia Leghissa je v našem mestu v teku poskus sprejemanja televizije. Z deli, ki so v teku, so prišli do postavitve 22 m dolge antene in težke približno 1 stot. Instalcijske antene na terasi vile g. Perca v U. Manzoni je bila končana v predelu. Pri tem delu je bilo zaposlenih 12 delavcev pod vodstvom inženirja Schiozzija. S poskusi sprejemanja televizije iz postaje Pende (Vicenza) bodo nadaljevali v prihodnjih dneh.

Audisio Princi iz Ul. Torriani
st. 54. ponesrećil z motociklom
z evidencijsko tablico GO 1808.
Princi je na svojem motorju
zavozil po Ul. S. Pellico, kjer je
po nesreči zavozil proti pločnik-
u in ga tudi padel. Ker se je pri
padcu ranil po čelu ter se
oppraskal po rokah, ga je rešilni
povoj Zelenega križa odpeljal v
bolnišnico Brigata Pavia, kjer so
mu nudili potrebno pomoč.

VERDI. 17: «Fovratek don Camilla», Fernaldel.
VITTORIA. 17: «Bela gobavost», E. Randi in F. Lulli.
CENTRALE. 17: «Beli šejk», B. Bovo in A. Sordi.
MODERNO. 17: «Levinja iz Kastilije», A. Rivelles in V. Telxelera.

nske šole?“

je» iz šentpeterskega učiteljišča, znajo govoriti tudi nemški, francoski, madžarski in druge jezike, saj so reveži več preživeli v teh državah kot v Italiji.

Nastal je celo pregovor med našim ljudstvom, ki pravi: «Dovolj je, da znamo govoriti italijanski toliko, da moremo vprašati v Vidmu potni list, da gremo v tužnino. Kaj se boče

ih otrok iz slovenskih šol. Oče-
tom otrok, ki obiskujejo slo-
venske šole, nečajo dati dela
n nobene pomoči. Otrokom
pravijo, da jim diploma v slo-
venskem jeziku ne bo nič ko-
ristila, ker ni slovenski jezik
nič vreden.

Staršem otrok, ki obiskujejo
slovensko šolo, delajo italijan-
ske oblasti veliko škodo. Te
otroke zapeljujejo za vse mo-

mo učiti italijanskega jezika, če je Italiji ni kruha za nas! Večjih hincev kot so pri nas ne pozna zgodovina, če si upajo reči, da nismo Slovenci. Najodločnejše protestiramo proti takšnim lažnivim in nesrešničnim izjavam italijanskih oblasti. Pred vsem svetom obsojamo nesramno in diskriminacijsko ravnanje proti našemu življu, proti slovenskemu človeku pod Italijo. Da italijanski odgovorni krogi ne bodo mogli zanikati naših resnič. nih trditve in da se ne bodo mogli z lažjo opravičiti, kot so to navajeni – saj imamo ogromno takšnih izkušenj in jih dobro poznamo – hočemo svetovni javnosti dokazati naše stališče s konkretnimi dejanji.

1. Kako to, da iz italijanskim? Benečije študira v slovenskih šolah v Trstu in Gorici nad 40 otrok, ki so podo- vrženi najhušemu teroriju, kadar se vrnejo na svoje do- move, toda se vseeno nečesto od- povedati ljubezni do svoje- ga jezika in do svojega nara- da. Te otroke strašno na raz- lične načine. V Brdu v Terški dolini je furlanski duhovnik pred letom preskočil sloven- ske dijake iz te vasi, ko so šli k obhajljui. Ni jih hotel spo- vedati, ni jih hotel obhajati to- zaker, ker obiskujejo slovenske šole. Starši teh otrok so bil- hlicani k sodniku v Tarčenti. Zagrozil jim je, da jim bo slo- ba predla, če ne spravijo slo-

gode načine, toda nihče jih ne more spraviti iz slovenske šole. Čudno, zares čudno je, da imajo oblasti tako težko delo v preprečevanju italijanističnih otrok, da ne bi hodili v slovenske šole! Ali ste slišali nekaj, da je nemški otrok silil v slovensko ali v italijansko šolo?

2. DFS v Beneški Sloveniji je edina organizacija, ki brani manjšinske pravice benških Slovencev. Na sedež te organizacije v Cedadu je prišlo to poletje okoli 200 otrok s staršema, ki so prosili, da bi jim pomagali priti v slovenske šole.

V Rubinjaku pri Cedadu so italijanske oblasti ustanovile zavod nalašč zato, da bi nam kradli otroke in iz njih napravili sovražnike svojega naroda. Zgodilo pa se je, da so iz tega zavoda otroci zbežali; njihovi starši pa so prosili, da bi jih sprejeli v slovenski Dijaški dom, da v Gorici.

Mislom, da je s tem dovolj dokazano, kako je potrebno odprati slovenske šole v Beneški Sloveniji. Italijanske oblasti naj se ne izgovarjajo, da ljudstvo, neke slovenskih šol, ker je italijanissimo. Takšni izgovori ne veljajo več, ker se naše ljudstvo iz dneva v dan vedno bolj prebuja. Prišla bura, ko bo želja našega ljudstva uslišana in takrat bo naša tekla svojemu otroku: »Slovensko šolo imamo na naši zemlji in ti jo boš obiskoval».

IZIDOR PREDAN

orbenega glasila beneških Slovinc

zgodilo, da se je pri prvi
oučitvi sodne oblasti spozna-
neutemeljenost tožbe in so
brž spravili v predal, ne da

oda v zadnjem trenutku je žaško gledališče prevedel
skarna, ki naj bi tiskala ča- bert Gruenn.

Wade 6.5; Porecca in Kup-
per po 6; Vidmar 5.5.

Po treh tednih razburljivih
norb je bil v Opatiji zaključen
lahovski festival, ki je obsegal

Marija Itkina je v Nalčik dosegla čas 55,8 na 400 m, kar

Šča. Ansambel je namreč številčno zmanjšan. Značilnost

Spartak	7 4 0 3	13
Proleter	7 2 3 2	12
BSK	7 3 0 4	16
Vardar	7 2 2 3	13

kolesarske dirke po
niji od Skoplja do
Velesa (108 km) je

če celo prekiniti pri-
vanje našega gledališča.